

Medical Sciences
ISSN: 1308 7312 (NWSAMS)
ID: 2018.13.1.4.1B0046

Status : Original Study
Received: September 2017
Accepted: January 2018

**Serap Çetintaş Öner, Gülbiye Çelik², Habibe Bay,
Yeşim Yeşil, Esin Çeber Turfan**

Ege University, İzmir-Turkey
Izmir Family Health Center, İzmir-Turkey²
cetintas.serap@gmail.com; dgulbiye@gmail.com; habibe.bay@ege.edu.tr;
yesim.yesil@ege.edu.tr; esin.ceber@ege.edu.tr

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2018.13.1.1B0046		
ORCID ID	0000-0002-5989-6070	0000-0002-8303-0066	0000-0001-5786-4385
	0000-0003-2847-6978	0000-0003-2505-4913	
CORRESPONDING AUTHOR	Serap Çetintaş Öner		

EBELİK BÖLÜMÜ UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN E-ÖĞRENME İÇİN HAZIRBULUNUŞLUK DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Uzaktan eğitim son zamanlarda yaygınlaştıkça, birçok profesyonel de uzaktan eğitim öğrencilerinin bu ortamda başarılı olmak için ne kadar hazırlıklı olup olmadıklarını sorgulamaya başlamışlardır. Bu çalışmada, Ebelik bölümü uzaktan eğitim öğrencilerinin e-öğrenme için hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma örneklemini uzaktan eğitim programına kayıtlı, çalışmaya katılmayı kabul eden ebeler oluşturmuştur (n=86). Verilerin toplanmasında katılımcıların sosyo-demografik özellikleri, uzaktan eğitim bilgilerini ölçen anket formu ve e-öğrenme için hazır bulunuşluk öz değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 15.0 programında analiz edilmiştir. Birinci sınıf uzaktan eğitim öğrencilerinin ölçek puan ortalaması 101.0±14.17 (min:68,max:125) iken ikinci sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları 105.10±12.38 (min:74 max:125) olarak saptanmıştır. As a result of the study, all students were found to be ready for e-learning.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Ebelik, Lisans Tamamlama, E-Öğrenme, Hazırbulunuşluk

EVALUATION OF MIDWIFERY DISTANCE EDUCATION STUDENTS E-LEARNING READINESS

ABSTRACT

Distance learning has become more widespread recently, many professional shave begun a question how remote distance education students are prepared to be successful in this environment. The aim of midwifery department is to evaluate the availability of distance learning students for e-learning. The research sample has been accepted to participate in the study (n=86). Sociodemographic characteristics of the participants, a questionnaire measuring distance education information and a self-assessment questionnaire for e-learning were used in the data collection. The data were analyzed in the SPSS 15.0 program. The average score scale of first class distance education students was 101.0±14.17 (min: 68, max: 125) while the average score of second grade students was 105.10±12.38 (min: 74 max: 125). As a result of our study; all students were found to be ready for e-learning.

Keywords: Distance Education, Midwifery, Licence Completion, E-Learning, Readiness

How to Cite:

Çetintaş Öner, S., Çelik, G., Bay, H., Yeşil, Y. ve Çeber Turfan, E., (2018). Ebelik Bölümü Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin E-Öğrenme İçin Hazırbulunuşluk Durumlarının Değerlendirilmesi, **Medical Sciences (NWSAMS)**, 13(1):10-18, DOI: 10.12739/NWSA.2018.13.1.1B0046.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Günümüz eğitim teknolojisindeki hızlı gelişmeler eğitimin yapısını değiştirmekte, eğitimcileri yeni eğitim modeli ve öğretim teknikleri geliştirmeye zorlamaktadır. Bu modellerden biri uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim, fiziksel ortamda öğrenci ve eğitimcinin bir arada bulunmadan, teknoloji vasıtası ile derslerin işlendiği, akılcı, çağdaş ve yenilikçi bir eğitim sistemi olarak tanımlanabilir [1 ve 2]. Geçmişte uzaktan eğitim (UE) ilk olarak mektupla veya televizyon üzerinden yapılmaktayken, günümüz de bilgisayar ve ağ teknolojileri ile zaman ve yer sınırı aşılmış olarak kullanılmaktadır [3]. UE'in ilk olarak 1728 yılında Boston gazetesi mektup ile stenografi dersleri verildiğinde kullanılmaya başlanmıştır. Daha sonra 19. Yüzyılda Fransa, ABD, Almanya ve İngiltere'de hızla yayılmıştır [4]. Türkiye'de UE 1927 yılında 'iletişim yoluyla eğitim' kavramıyla gündeme gelmiştir. Yüksek Öğretim Kurulu UE Yönetmeliği 1999 yılında yayınlanmış ve UE yönetmeliği kapsamında dersler/programlar 2001 yılında açılmaya başlanmıştır [5]. E-öğrenme, online öğrenme, uzaktan öğrenme, internetten öğrenme, web tabanlı öğrenme ve uzaktan eğitim terimleri yükseköğretimde hızla yaygınlaşmaktadır. Ülkemiz yükseköğretiminde UE ön lisans, lisans tamamlama, internet destekli örgün eğitim lisans programı, lisans ve yüksek lisans programları düzeyinde yürütülmektedir [1]. Ebelik alanında UE; sağlık alanında lisans tamamlama ile 2547 sayılı kanunun geçici 69. Maddesi ile yürürlüğe girmiştir (2014) ve 2015-2016 eğitim öğretim yılında ilgili fakülteler tarafından öğrenci kabulüne başlanmıştır. Günümüzde Ege Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi ebelik alanında UE ile lisans tamamlama programlarına öğrenci kabul etmektedir [6].

E-öğrenmedeki başarının en önemli nedenlerinden birisi öğrenenlerin hazır olmasından kaynaklanmaktadır [7]. Öğrenenler kullandıkları teknolojiye yönelik memnuniyet duymuyorsa ve o teknolojiyi kullanmaya kendilerini hazır hissetmiyorlarsa sonraki deneyimlerinde de bu teknolojiyi kullanmaktan kaçınacaklardır [8, 9 ve 10]. Hazır bulunuşluk; uzaktan eğitim, e-öğrenme ve çevrimiçi öğrenme araştırmalarında sıkça vurgulanan ve ölçülen bir değişkendir [11 ve 12]. Davis'in yaptığı çalışmaya göre hazır bulunuşluğun; öğrencilerin başarısını yükseltmek, çevrimiçi sınıflarda kaybı azaltmak, öğrenci ve öğretmenin memnuniyetini artırmak ve yaşam boyu öğrenme potansiyelini genişletmek açısından önemli olduğunu saptamıştır [13].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Eğitim; toplumların gelişimini etkileyen en önemli etkenlerden birisidir. Günümüzde eğitim sistemindeki ihtiyacın karşılanması ve bilgi çağı gereği olan yaşam boyu öğrenme ihtiyacının e öğrenme ile karşılanması gereksinimi vardır [2]. Teknolojide ve yükseköğretimdeki öğrencilerin karakteristik özelliklerindeki değişmelerden dolayı geleneksel öğrenci profili yerini ileri yaş gruplarında zaman ve mekan sınırlarını aşma çabası içerisindeki öğrencilere bırakmıştır [14]. Eğitimde istenen başarıyı sağlamada internet ciddi olanaklar sunmaktadır. Ülkemiz için eğitim kurumlarında ideal düzeyde internete dayalı eğitimi (uzaktan eğitim, e-öğrenme) gerçekleştirebilme çağdaş bir eğitim yapılanması açısından önemlidir [15]. UE öğrenen ve öğreten arasında aktif iletişim kurulmasını, zaman ve mekan sınırının aşılmasını, dünyanın değişik ülkelerinde bulunan eğitim kurumlarından faydalanılmasını sağlar [16]. Öğrencilerin e-öğrenmenin sağladığı faydalardan yararlanabilmesi için belirli teknik ve öğretimsel becerilere sahip olmaları ve çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunmaları gerekir. Bu özden yola çıkarak araştırmada; ebelik bölümü uzaktan

eğitim lisans tamamlama 1. Ve 2. Sınıf öğrencilerin e-öğrenme için hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın UE, e-öğrenme alanlarında hazır bulunuşluk ile ilgili yapılacak olan başka çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

3. DENEYSEL ÇALIŞMA, ANALİTİK ÇALIŞMA VEYA ANAKONU-MEVZUU (EXPERIMENTAL METHOD-PROCESS; ANALYTICAL STUDY VEYA SUBJECT)

Bu araştırma, ebelik bölümü uzaktan eğitim lisans tamamlama öğrencilerinin e-öğrenme için hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmış olan kesitsel tipte bir çalışmadır. Araştırma, 2016-2017 eğitim öğretim yılı içinde ebelikte uzaktan eğitim lisans tamamlama programına kayıtlı olan öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek tüm evrene ulaşılmak hedeflenmiştir. Çalışma evrenini, Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksek Okulu Ebelik Bölümü Lisans Tamamlama Programı 2. Sınıfında kayıtlı olan öğrenciler (n:39) ile Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü Lisans Tamamlama Programı 1. Sınıfında kayıtlı (n:47) olan toplam 86 öğrenci oluşturmuştur ve tüm evrene ulaşılmıştır. Çalışmada araştırmacılar tarafından hazırlanan 26 soruluk sosyo-demografik özelliklerin ve uzaktan eğitim ile ilgili soruların yer aldığı soru formu (EK-I) ve Kalelioğlu ve Baturay tarafından 2014 yılında geçerlik güvenirliğini yapılmış olan "E-Öğrenme için Hazır Bulunuşluk Öz Değerlendirme Ölçeği" (Ek-II) kullanılmıştır. Bu ölçek Watkins, Leigh ve Triner (2004) tarafından geliştirilmiş olup özgün adı "Online Learner Readiness Self-Assessment"dır.

27 maddeden oluşan özgün ölçek Türkçe'ye uyarlanıp 25 madde ile sonuçlanmıştır. Özgün ölçekteki 6 olan faktör sayısı Türkçe ölçekte de aynı şekilde kalmıştır. Ölçekten elde edilen puanların güvenirliği için madde analizine dayalı olarak hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları birinci faktör için 0.80, ikinci faktör için 0.78, üçüncü faktör için 0.80, dördüncü faktör için 0.84, beşinci faktör için 0.75 ve altıncı faktör için 0.64 olarak bulunmuştur. Ölçek için yapılan güvenirlik analizi ile Cronbach alfa değeri 0.92 çıkmış olup ölçeğin çalışma grubu için uygun olduğu saptanmıştır. Soru formları öğrencilerin uzaktan eğitim sistem sayfalarına yüklenmiş ve yanıtlanması istenmiştir. Verilerin çözümü bilgisayar ortamında Statistical Package for Social Science (SPSS) 15.0 paket programında kodlanarak analiz edilmiştir. Sonuçlar %95'lik güven aralığının da, 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. E-Öğrenme için Hazır Bulunuşluk Öz Değerlendirme Ölçeği çözümlenmesinde; 1'den 5'e kadar puan verilmiş olup en düşük 25 puan, en yüksek 125 puan olacak şekilde puanlama yapılmıştır. Puan yükseldikçe hazır olma durumunun arttığı saptanmıştır. Araştırma Ege Üniversitesi Rektörlüğü Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Karar 17-3/16) resmi izin alınarak yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 43.55±4.28 (min:3; max:53) ve %66.3'ü sağlık meslek lisesi mezunudur. Öğrencilerin %89.5'i herhangi bir devlet kurumunda (Hastane, Toplum Sağlığı Merkezi, Halk Sağlığı Müdürlüğü, Aile Sağlığı Merkezi) çalışmaktadır. Çalışma yıllarına bakıldığında %48.8'inin 21 yıl ve üzerinde çalışma yılına sahip olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %60.5'i kentte yaşamakta, %51.2'sinin evde yaşadığı kişi sayısı 4 ve üzerinde olarak bulunmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin ebelik mesleğini sevme durumuna bakıldığında %70.9'u sevdiğini belirtmiştir (Tablo 1). Kalelioğlu ve Baturay'ın 2014 yılında üniversite öğrencileriyle yaptığı 'E-Öğrenme İçin Hazır Bulunuşluk Öz

Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması' adlı çalışmada, çalışma grubunun yaş aralığı 18 ile 31 arasında değişirken yaş ortalamasını 21 olarak saptamışlardır [8]. Çalışma grubundaki yaş grubunun yüksek ve tüm çalışma ekibinin herhangi bir işte çalışıyor olması günümüz şartlarında örgün eğitime geçişin zor olduğunu ve zaman-mekan sıkıntısından dolayı uzaktan eğitimi tercih ettikleri düşündürülebilir.

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri
(Table 1. Socio-demographic characteristics of students)

Yaş Ortalaması	43.55±4.28 (min:36 max:53)	
Yaş Grubu	Sayı (N)	Yüzde (%)
36-40 Yaş	26	30.2
41-45 Yaş	33	38.4
46-50 Yaş	27	31.4
Mezun Olunan Lise		
Düz Lise	29	33.7
Sağlık Meslek Lisesi	57	66.3
Çalışma Durumu		
Devlet (Hastane, TSM, Halk Sağlığı M., ASM)	77	89.5
Özel (Hastane, Şirket, Serbest vb.)	9	10.5
Çalışma Yılı		
0-10 Yıl	17	19.7
11-20 Yıl	27	31.5
21 Yıl ve Üzeri	42	48.8
En Uzun Yaşanılan Yer		
Kent	52	60.5
İlçe, Kasaba, Köy	34	39.5
Evde Yaşanılan Kişi Sayısı		
1-3 Kişi	42	48.8
4 ve Üzeri Kişi	44	51.2
Ebelik Mesleğini Sevme Durumu		
Evet	61	70.9
Hayır	25	29.1
Toplam	86	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %96.5'inin evinde internet bağlantısı olduğu ve %50.0'sinin günde 2-3 saat internete girdiği saptanmıştır. İnternete girme amacı olarak öğrencilerin %75.6'sı ders/ödev yanıtını vermiştir. Öğrencilerin %73.3'ü uzaktan eğitimi arkadaş/aileden duyduğunu belirtirken, %91.9'unun derslerini evden takip ettiği saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını (%98.8) uzaktan eğitimin yararlı olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin %48.8'i günde 1-2 saat ders çalıştığını belirtirken, %57.0'si zaman-imkan olsa örgün eğitimi tercih etmek istediklerini belirtmişlerdir. Derslere girişte %61.6'sı hiçbir yardım olmadan tek başına girebildiğini belirtirken, %52.4'ünün örgün eğitim ile uzaktan eğitim arasında geçen sürenin 21 yıl ve üzeri olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Çalışma grubunun evde internet bağlantısının olması uzaktan eğitime girişte ve ders çalışma konusunda sıkıntı yaşamadıklarını düşündürülebilir. Öğrencilerin uzaktan eğitimin yararlı olduğunu düşünmeleri onların motivasyonlarını arttırdığı söylenebilir.

Tablo 2. Uzaktan eğitim ve internet kullanımlarına ilişkin özellikleri
(Table 2. Features for distance education and internet usage)

Evde İnternet Varlığı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Evet	83	96.5
Hayır	3	3.5
İnternete Girme Sıklığı		
1 Saat / Daha az (Günde)	30	34.9
2-3 Saat (Günde)	43	50.0
3 Saat ve Üzeri	13	15.1
İnternete Girme Amacı		
Ders/ Ödev	65	75.6
Sosyal Medya	13	15.1
Diğer	8	9.3
Uzaktan Eğitimi Duyduğu Kişi/Yer		
Arkadaş/ Aile	63	73.3
İnternet	23	26.7
Uzaktan Eğitimin Takip Edildiği Yer		
Ev	79	91.9
İş Yeri	7	8.1
Uzaktan Eğitimin Yararlı Olduğunu Düşünme Durumu		
Evet	85	98.8
Hayır	1	1.2
Ders Çalışma Saati (Günde)		
15dk-1 Saat	35	40.7
1-2 Saat	42	48.8
2.5 Saat ve Üzeri	9	10.5
Zaman İmkan Olsa Tercih Edilecek Sistem		
Örgün Eğitim	49	57.0
Uzaktan Eğitim	37	43.0
Derslere Girişte Yardımcı Olan Kişi		
Kendi	53	61.6
Eş/Çocuk	28	32.5
Diğer	5	5.9
Örgün Eğitim İle Uzaktan Eğitim Arasında Geçen Süre		
0-10 Yıl	6	6.9
11 - 20 Yıl	35	40.7
21 Yıl ve Üzeri	45	52.4
Toplam	86	100.0

Tablo 3. Öğrencilerin e- öğrenme için hazır bulunuşluk durumlarının
ölçek puan değerlendirilmesi

(Table 3. Scalescoring of students' readinessfor e-learning)

	Birinci Sınıf		İkinci Sınıf		P
	□	SS	□	SS	
e-Öğrenme İçin Hazır Bulunuşluk Ölçek Puanı	101.0 (min:68, max:125)	14.17	105.10 (min:74, max:125)	12.38	0.98

Yapılan güvenilirlik analizi ile e-Öğrenme İçin Hazır Bulunuşluk ve Öz Değerlendirme Ölçeğinin çalışma grubumuz için Cronbach alfa değeri 0.92 hesaplanmış olup madde toplam korelasyonu 0.23 ile 0.72 arasındadır. Bu bulgu ölçeğin çalışma için uygun bir ölçek olduğunu göstermektedir. Ebelik bölümü uzaktan eğitim lisans tamamlama programı öğrencilerinin e-öğrenme için hazır bulunuşlukölçek puanları yüksek olarak saptanmıştır (1. Sınıf ortalama:101.0, min:68, max:125; 2. Sınıf ortalama:105.10, min:74, max:125). Yapılan analiz ile birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin e- Öğrenme İçin Hazır Bulunuşluk ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 3). Geleneksel öğrenme ortamlarından elektronik öğrenme ortamına geçilen günümüzde teknolojinin verimli

kullanılması eğitim sistemimize olumlu katkısı olacaktır. Öğrencilerin bu yeni ortamlardaki hazır bulunuşluk düzeyleri öğrenme ortamının verimliliğinin ve niteliğinin artmasını sağlayacaktır. Çalışma grubumuzdaki öğrencilerin e-öğrenme için hazır bulunuşluk puanlarının yüksek olması ders çalışma verimliliğini artıracaklarını düşündürmektedir. Soydal ve arkadaşlarının (2012) üniversite öğretim elemanları ile yaptığı bir çalışmada öğretim elemanlarının e-öğrenme ortamına hazır olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle e-öğrenme konusunda yapılması planlanan herhangi bir uygulamanın öncesinde öğretim elemanlarına yönelik yapısal bir eğitim programı oluşturulması gerektiğini saptamışlardır [17]. Bizim çalışmamızda ölçek puanlarının yüksek olması öğrencilerin uzaktan eğitime hazır olduklarını düşündürmektedir.

Tablo 4. E-öğrenme için hazır bulunuşluk ölçeği alt faktörlerinin karşılaştırılması

(Table 4. Comparison of readinesssub-factorsfor e-learningsscale)

	Birinci Sınıf		İkinci Sınıf		P
	□	SS	□	SS	
Öğrencilerin teknoloji erişimine göre ölçek puan ortalamaları	12.70	2.32	12.74	2.55	0.93
Öğrencilerin teknik becerilerine göre ölçek puan ortalamaları	15.19	3.98	15.89	3.33	0.38
Öğrencilerin çevrimiçi ilişkilerine göre ölçek puan ortalamaları	20.02	4.25	21.07	3.51	0.21
Öğrencilerin motivasyonlarına göre ölçek puan ortalamaları	14.25	2.90	15.58	3.12	0,04
Öğrencilerin çevrimiçi beceri durumlarına göre ölçek puan ortalamaları	12.10	2.00	12.87	1.70	0.06
Öğrencilerin başarının önemi konusuna göre ölçek puan ortalamaları	27.06	2.71	26.92	3.02	0.82

Birinci sınıftaki öğrencilerin teknoloji erişimine göre ölçek puan ortalaması 12.70 iken ikinci sınıftaki öğrencilerin ölçek puan ortalaması 12.74 olarak saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin teknoloji erişimine göre ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Birinci sınıftaki öğrencilerin teknik becerilerine göre ölçek puan ortalaması 15.19 iken ikinci sınıftaki öğrencilerin ölçek puan ortalaması 15.89 olarak saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin teknik becerilerine göre ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Ebelik bölümü uzaktan eğitim lisans tamamlama programına kayıtlı olan öğrenciler ile yapılan bu çalışmada, öğrencilerin e-öğrenme ortamlarında eğitim alabilecek kişisel özelliklere sahip olduğu, teknolojiye erişim imkanlarının yüksek olduğu ve e-öğrenme ortamı için yeterli teknik beceriye sahip oldukları söylenebilir. Adnan ve Yaman'ın (2017) mühendislik öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada da, öğrencilerin teknolojiye erişim imkanlarının yüksek ve teknik becerilere yeterince sahip olduklarını saptamışlardır [18]. Birinci sınıf öğrencilerinin çevrimiçi ilişkilerine göre ölçek puan ortalaması 20.02 iken ikinci sınıf öğrencilerinin ölçek puan ortalaması 21.07 olarak saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi ilişkilerine göre ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Çalışma grubundaki öğrencilerin teknoloji erişimlerinin yüksek, teknik becerilerinin yeterli olması çevrimiçi ilişkilerini de olumlu etkilediği söylenebilir. Birinci sınıftaki öğrencilerin motivasyon durumlarına göre ölçek puan ortalaması 14.25 iken ikinci sınıftaki öğrencilerin ölçek puan ortalaması 15.58 olarak

saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin motivasyon durumlarına göre ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. İkinci sınıf öğrencilerin motivasyon puanları birinci sınıf öğrencilerine göre anlamlı olarak yüksektir ($p < 0.05$). Bu durum, uzaktan eğitim sistemini kullanabilmenin motivasyonu da arttırdığını düşündürmektedir. Yurdugül ve Demir'in (2013) yaptığı bir çalışmaya göre öğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik motivasyonlarını düşük olarak saptamışlardır. Öğrenci motivasyonlarını artırmak için e-öğrenmeye ilgi ve inancın artırılması yoluna gidilebileceğini belirtmişlerdir [7].

Öğrenci motivasyonlarının yüksek olması, dersin verimliliğini ve ders çalışma isteğini artıracak ve böylece eğitim etkinliğinin sağlanacağını düşündürmektedir. Çevrimiçi beceri durumlarına göre birinci sınıftaki öğrencilerin ölçek puan ortalaması 12.10 iken ikinci sınıftaki öğrencilerin ölçek puan ortalaması 12.87 olarak saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi beceri durumlarına göre ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Öğrencilerin başarısının önemi konusunda da ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Gelişen dünya ile birlikte teknolojinin sunduğu olanaklardan faydalanılması kaçınılmaz olacaktır. Eğitim teknolojisindeki gelişmeler, eğitimde bilgisayarın kullanılmasıyla öğrenmenin çeşitliliği artmıştır [16]. Yapılan çalışmalarda teknolojiye erişim, teknik beceriler, motivasyon ve e-öğrenme ortamlarının kullanılabilirliğinin öğrencilerin e-öğrenme ortamlarına hazır bulunuşluk düzeylerini etkiledikleri vurgulanmaktadır [12]. E-öğrenmenin avantajları olduğu kadar dezavantajları da bulunmaktadır. Yeterli ve etkin teknik destek, bilgisayar, ağ bağlantısı, donanım, yazılım uygulamalarının olmaması eğitim kalitesinin iyileştirilmesine katkı sağlayamayacaktır [19]. Bu durumda e-öğrenmede memnuniyetsizlik ve başarısızlığı meydana getirecektir. E-öğrenme planlanırken teknik alt yapı ve öğreticilerin bu konuda eğitilmesi gerekmektedir. Eğitimcilerin bu konuda eğitim alması, öğrencilerin hazır bulunuşluk durumları kadar önemli bir husustur.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre ebelik bölümü uzaktan eğitim lisans tamamlama öğrencilerinin e-öğrenme için hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu ve iki sınıf arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Ancak motivasyon durumları arasında ikinci sınıfın ölçek puanı birinci sınıfın ölçek puanına göre anlamlı olarak yüksek saptanmıştır. Bu sonuç, uzaktan eğitim sistemini kullanabilmenin, buna alışık olmanın motivasyonu da arttırdığını düşündürmektedir. Çalışmanın sonuçları ışığında, sonraki çalışmalarda öğrencilerin hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesinde daha ayrıntılı nitel araştırmalar ile desteklenmesi önerilir. Öğretim dönemi/dersleri başlamadan öğrencilerin beklentilerinin alınması ile öğretim içeriği zenginleştirilerek elektronik dersleri iyileştirici düzenlemeler yapılabilir. Öğrencilerin teknoloji olanakları hazır olduğunda, psikolojik açıdan hazırlıklı olmaları ve sistemi kullanabilmek için gerekli becerilere sahip olmaları önemli görülmektedir. E-öğrenme ülkemiz açısından yeni bir olgu olmasına rağmen kaliteli insan gücünü eğitebilmek için teknolojinin sunduğu imkanlardan en üst seviyede yararlanılması gerekmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma, 5-8 Eylül 2017 tarihleri arasında Tiflis (Gürcistan)'da düzenlenen 2nd International Science Symposium'da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Akdemir, Ö., (2011). Yükseköğretimimizde Uzaktan Eğitim. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi: Cilt:1, Sayı:2, ss:69-71. DOI: 10.5961/jhes.2011.011
2. İşman, A., (2011). Uzaktan Eğitim. Ankara: Pegem Akademi.
3. Balaban, M.E., (2012). Dünyada Ve Türkiye'de Uzaktan Eğitim ve Bir Proje Önerisi. Bilgiye Erişim ve Paylaşım Projesi: Uzaktan Eğitim. Işık Üniversitesi. ss:1-51.
4. Aslantaş, T. Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Teknolojileri ve Türkiye'de Bir Uygulama. Erişim Tarihi: 07.09.2017 Erişim Adresi: <http://www.tankutaslantas.com/wp-content/uploads/2014/04/Uzaktan-E%C4%9Fitim-Uzaktan-E%C4%9Fitim-Teknolojileri-ve-T%C3%BCrkiyede-bir-Uygulama.pdf>.
5. Dağ, F., (2013). Uzaktan Eğitim Nedir? Erişim Tarihi: 08.08.2017 Erişim Adresi: <http://docplayer.biz.tr/963907-Uzaktan-egitim-nedir-yrd-doc-dr-funda-dag.html>.
6. Sağlık Alanında Lisans Tamamlama, Yükseköğretim Kurulu Duyurular, (2017). Erişim Tarihi: 06.09.2017 Erişim Adresi: http://yok.gov.tr/web/guest/duyuru-detay1/-/asset_publisher/64ZMbZPZLSI4/content/sagl%C4%B1k-alan%C4%B1nda-lisans-tamamlama-24-07-2017-?redirect=http%3A%2F%2Fyok.gov.tr%2Fweb%2Fguest%2Fduyuru-detay1%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_64ZMbZPZLSI4%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-3%26p_p_col_count%3D1.
7. Yurduğül, H. ve Demir, Ö., (2016). Öğretmen Yetiştiren Lisans Programlarındaki Öğretmen Adaylarının E-öğrenmeye Hazır Bulunışluklarının İncelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Örneği. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Doi: 10.16986/HUJE.2016022763.
8. Kalelioğlu, F. ve Baturay, M.H., (2014). E-Öğrenme için Hazırbulunışluk Öz Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Başkent University Journal Of Education: Cilt:1, Sayı:2, ss:22-30.
9. Parasuraman, A., (2000). Technology Readiness Index a Multiple-İtem Scale to Measure Readiness to Embrace New Technologies. Journal of Service Research: Cilt:2, Sayı:4, ss:307-320.
10. Gökçearslan, Ş., Solmaz, S. ve Kukul, V., (2017). Mobil Öğrenmeye Yönelik Hazır bulunışluk Ölçeği: Bir Uyarlama Çalışması. Eğitim Teknolojisi Kuram Ve Uygulama: Cilt:7, Sayı:1, ss: 143-157.
11. Kaymak, Z.D. ve Horzum, M.B., (2013). Çevrimiçi Öğrenme Öğrencilerinin Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunışluk Düzeyleri, Algıladıkları Yapı ve Etkileşim Arasındaki İlişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. DOI: 10.12738/estp.2013.3.1580
12. Watkins, R., Leigh, D. ve Triner, D., (2004). Assessing Readiness for E-Learning. Performance Improvement Quarterly: Cilt:17, Sayı:4, ss:66-79.
13. Davis, T.S.B., (2006). Assessing Online Readiness: Perceptions Of Distance Learning Stakeholders İn Three Oklahoma Community Colleges. Unpublished Doctoral Dissertation, Oklahoma State University.

14. Akdemir, O., (2008). Teaching in Online Courses: Experiences of Instructional Technology Faculty Members. Turkish Online Journal of Distance Education: Cilt:9, Sayı:2, ss:97-108.
15. Gökdaş, İ. ve Kayri, M., (2005). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi: Cilt:2, Sayı:2, ss:1-20. Erişim Tarihi: 05.08.2017 Erişim adresi: <http://efdergi.yyu.edu.tr>
16. Altıparmak, M., Kurt, İ.D. ve Kapıdere, M., (2011). E-Öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri. Malatya, Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 319-327.
17. Soydal, İ., Alır, G. ve Ünal, Y., (2012). Türk Üniversiteleri E-Öğrenmeye Hazır Mı? Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Örneği. (16th International Conference on Electronic Publishing, ELPUB, ss:133-144.
18. Adnan, M. ve Yaman, B.B., (2017). Mühendislik Öğrencilerinin E-Öğrenmeye Dair Beklenti, Hazır Bulunuşluk ve Memnuniyet Düzeyleri. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education: Cilt:8, Sayı:2, ss:218-243.
19. Aslan, Ö., (2006). Öğrenmenin Yeni Yolu: E-Öğrenme. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi: Cilt:16, Sayı:2, ss:121-131.